

Article Info/Makale Bilgisi

✓Received/Geliş:03.12.2019 ✓Accepted/Kabul:20.07.2020

DOI: 10.30794/pausbed.654438

Araştırma Makalesi/ Research Article

Güdek, B. ve Kayhan Bircan E. (2021) "Müzik Öğretmeni Adaylarının Müziği Öğrenme Stratejilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 43, Denizli, ss. 93-105.

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİĞİ ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Bahar GÜDEK**, Esra KAYHAN BİRCAN***

Öz

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının kullandıkları müziği öğrenme stratejilerini algılama, gerçekleştirme, yansıma boyutlarında hangi düzeyde kullandıklarını ve bu stratejilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, lise türü ve okuduğu üniversite değişkenleri açısından farklılık gösterme durumunu belirlemektir. Araştırma betimsel nitelikte bir alan çalışmasıdır. Araştırmanın örneklemini yedi farklı bölgeye ait yedi üniversitenin 2015-2016 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören toplam 360 müzik öğretmeni adayı oluşturmuştur. Elde edilen verilerin analizinde müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerinde devam ettikleri lise türü, sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi uygulanmıştır. Müzik bölümünde farklı üniversitelerde okuyan öğrenciler arasında farklılık olup olmadığının tespit etmek için ANOVA testi uygulanmıştır. Araştırmada ilgili veriler Kocabaş (2003) tarafından geliştirilmiş olan "Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın bulguları doğrultusunda, üniversite de okuyan öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerinin cinsiyete, mezun olunan lise türü, okuduğu üniversiteye ve okuduğu sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik öğretmeni adayı, Öğrenme stratejileri, Müziği öğrenme stratejileri.

AN ANALYSIS OF MUSIC LEARNING STRATEGIES OF MUSIC TEACHER CANDIDATES WITH CONSIDERING DIFFERENT VARIABLES

Abstract

The aim of this research is to determine the extent to which music teacher candidates perceive, implement, and reflect the musical learning strategies they use and how these strategies differ in terms of gender, grade level, high school type and university variables. This research is a field study in descriptive quality. The sample of the research consists of 360 music teacher candidates, studying in the year 2015-2016 in seven universities located in seven different regions. In the analysis of the obtained data, t-test was applied to determine whether there is a meaningful difference in music learning strategies of music teacher candidates according to the high school type they graduated from, their grade levels and gender. An ANOVA test was used to determine whether there were any differences among the students studying at the music departments of different universities. Relevant data were collected by using the "Music Learning Strategies Scale" developed by Kocabaş (2003). According to the findings of the research, it is found that the music learning strategies of university students vary according to their gender, type of the high school they graduated from, the university they attend and their grade levels.

Keywords: Music teacher candidate, Learning strategies, Music-learning strategies.

*Bu makale Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda Doç. Dr. B.GÜDEK danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Doç.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi ABD.SAMSUN.

e-posta: bgudek@omu.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0002-1174-9549>)

***Öğretmen, MEB, BİLECİK,

e-posta: es99_kayhan@hotmail.com (<https://orcid.org/0000-0002-5820-3682>)

1. GİRİŞ

İnsanlar yaşamları için gerekli olan bilgi ve becerilere sahip olmadan ve olgunlaşmamış olarak doğarlar. Bu yüzden bütün canlılar arasında bakım ve desteğe en çok gereksinim duyan varlık insandır. İnsanın hayat içerisinde büyüdükçe kendini koruyabilmek için muayyen beceriler geliştirmesi, eğitilmesi ve toplumun öngördüğü değerleri kazanması gerekmektedir. Doğduğu zaman sınırlı hareket becerilerine sahip olan insan yavrusu, kendi kendisine yeten ve üretken bir konuma ulaşıncaya kadar davranışlarının yaklaşık %95'ini öğrenir (Aydın, 2000). İnsan nasıl öğrenir? İnsan yaşamında doğumla başlayan öğrenmeyi kişi öncelikle algılayarak, keşfederek, deneyerek yaparak ve yaşayarak, girişimle, dinleyerek, görerek ve problem çözerek öğrenir.

Öğrenme aktif bir gerçekleşmedir. Çünkü öğrenme, yaşantı ürünü olarak ortaya çıkarak, bireyin kendi tepkilerini kendi etkileriyle bütünleştirip, çevresine uyum sürecinde farklı davranışları farklı öğrenmeler ışığında eş güdümlenebilmesini sağlayarak süreklilik ve aktif olmayı gerektirmektedir (Dilci, 2014: 167). Öğrenme kavramını Türer (2006) "bireyin kendi yaşantısı yoluyla gerçekleştirdiği kalıcı izli davranış değişikliğine öğrenme denir" şeklinde tanımlarken, Driscoll (2012) ise öğrenmeyi deneyim ve dünya ile etkileşim sonucu oluşan performans veya performans potansiyelindeki sürekli değişim olarak ele almaktadır.

Birey, öğrenmelerinde kalıcı değişiklik meydana getirmek için bazı stratejilere ihtiyaç duyabilir. Özellikle etkileşim halindeyken yaşamda bütünleşmeyi sağlayan, öğrenmeyi kolaylaştıran ve öğrenmenin kalıcılığını arttıran uygulamalar vardır. Bu uygulamalar öğrenme stratejileridir. Öğrenme stratejileri öğrencilerin bilgiyi doğrudan öğrenmesini sağlar. Örneğin, öğrenci bilgiyi öğrenirken nerede hata yaptığını ve bu hata doğrultusunda ne yapması gerektiğinin farkına varması gerekir. Bu bakımdan öğrenme stratejileri çok önemlidir. Öğrenme stratejileri öğrenmeyi gerçekleştirmek için izlenen yollardır. Amaç öğrencinin duyuşsal durumunu etkilemek ve onun yeni bilgileri seçmesini, edinmesini, örgütlemesini ve bütünleştirmesini kolaylaştırmaktır. Öğrenme stratejileri bireyin kendi kendisine öğrenmesini kolaylaştıran yaklaşımlardan her biridir. Bu bağlamda öğrenme stratejisi, hafızaya alma, bilgiyi geri çağırma veya bilgiyi kodlama gibi bilişle ilişkin yöntemleri ve bu yöntemleri yürütücü öğrenim süreçlerinin bütünüdür. Kişinin konuya ilişkin davranış ve düşünme stillerini gösteren bu bütünün bireyin öğrenmesini etkilediği bilinmektedir. Aynı zamanda öğrenme stratejileri kavramı, bilişle dayalı öğrenme kuramlarından yola çıkarak öğrenenin öğrenme işinin sorumluluğunu bireysel olarak alması ve öğrenmeye aktif olarak katılması durumudur (Arends, 1997).

Gagne'ye (1974) göre öğrenme stratejileri, eğitim sisteminde öğrenme hedeflerinin gerçekleştirilmesi için ciddi bir öneme sahiptir. Bu yüzden bu stratejiler öğrencilere öğretilmeli ve formal eğitim yoluyla geliştirilerek kendi kendine öğrenen ve bağımsız öğrenciler yetiştirilmelidir. Her ne kadar her öğrencinin bu stratejileri kullanma kapasitesi farklı olsa da öğrencilerin hepsi strateji kullanımını öğrenerek önemli davranışlar kazanacaktır. Öğrenme stratejilerinin bir başka katkısı da öğrencinin düşünme sürecini kontrol etmesine yardımcı olmasıdır. Bireyin düşünme becerisinin orijinalliği ve mükemmelliği onun öğrenme stratejilerini etkili ve doğru bir şekilde kullanabilme derecesiyle belirlenir (aktaran Ataseven, 2014: 38).

Müzik eğitiminde karşılaşılan teknik ve müzikal zorlukların aşılabilmesi öğrenci performansını ve başarısını olumsuz etkilediği bilinmektedir. Bu noktada öğrenme stratejilerinin, müzik eğitimi ve çalgı eğitiminde öğrencinin kendi öğrenmesini bilinçli bir şekilde takip etmesinde, kendini denetlemesinde, değerlendirmesinde geliştirici ve destekleyici katkı sağladığı bilimsel çalışmalarla ortaya konmuştur (Afacan, 2018). Müzik eğitimi alanında öğrenme stratejilerinin kullanımının etkililiği üzerine yapılan araştırmalar, müzik stratejilerinin kullanımının müzik eğitiminde başarıyı arttırdığını ortaya koymaktadır. Bu durumda öğrenme stratejilerinden faydalanmak ve bu stratejilerin etkin kullanımını sağlamak için bu stratejilerin neler olduğu, müzik öğrenimine yönelik nasıl kullanılması gerektiği, hangi durumda ve ne için kullanılması gerektiği konularında öğrencilerin bilgilendirilmeleri gerekmektedir (Yokuş, 2010). Müzik öğrenme stratejileriyle öğrenciler müziği analiz edip kendi düşüncelerini geliştirebilirler. Müzik eğitimi bilişsel, devinimsel ve duyuşsal becerilerin iç içe olduğu bir eğitim alanıdır. Bilişsel beceriler müziksel bilgileri anlamayı, kavramayı, analiz etmeyi, tanımlamayı ve sentezlemeyi gerektiren ve zihinsel etkinliklerin ağırlıkta olduğu bir alandır. Duyuşsal beceriler müziğe karşı gösterilen subjektif ve duygusal tepkimeler olarak değerlendirilir. Devinimsel beceriler ise zihin kas koordinasyonunu gerektiren davranışları tanımlar (Yokuş, 2010: 17). Müzik eğitiminde, bütün müzik beceri alanlarıyla ilişkili müzik öğrenme stratejileri geliştirilmiştir.

Müzik kuramlarına ilişkin genel “konu” ve “davranış” kapsamının gerekli ve geçerli olduğu başlıca “müzik davranış alanları” müzik içeriği bilgilerini kavramsallaştırmak ve müzik eğitiminde öğrenme stratejilerini belirlemek için sıklıkla kullanılmaktadır. Bunlar;

Yaratma/Üretme: Doğaçlama, besteleme, düzenleme, çeşitleme vb. gibi diğer yaratıcı davranışlar.

Gerçekleştirme: Söyleme, çalma, seslendirme/yorumlama, yönetme gibi davranışlar.

Algılama/Sindirme: Dinleme, algılama, anlama/kavrama, özümseme gibi davranışlar.

Dönüştürme: Aktarma, çevirme, değiştirme, dönüştürme gibi davranışlar.

Bilgilendirme: Müzik hakkında bilgi alma, edinme, kazanma, benimseme gibi davranışlar.

Yansıtma: Müziği anlatma, müzik hakkında konuşma, görüş bildirme, inceleme, irdeleme, eleştirme, sorgulama, değerlendirme, karar verme ve önerilerde bulunma gibi davranışlardır (Uçan, 1997:162).

Bu anlayış ve yaklaşımla düzenlenip gerçekleştirilen müzik öğrenme stratejileriyle, programın tüm amaçlarına, hedeflerine ulaşma- erişme olasılığı yüksek olacaktır.

Öğrenme stratejilerinin önemini destekleyen bir araştırma olarak Ertem (2003), çalgı eğitiminde, bazı öğrencilerin “çalışmama, verimli çalışmama, verimli sonuç alamama, öğrenememe” gibi sorunları ortaya koymuştur. Bu noktada öğrenme stratejilerinin önemi ortaya çıkmaktadır. Çalgı çalışırken ve öğrenirken kullanılacak stratejiler konusunda müzik eğitimcilerini ve araştırmacılarının dikkat, yineleme, anlamlandırma, eklemleme-örgütme ve anlamayı izleme stratejilerinin kullandıklarını vurguladıkları fark edilmektedir.

Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin birlikte olduğu müzik eğitimi, uzun soluklu müzikal teknik ve becerilerin gelişimi üzerine yapılan zorlu bir süreçtir. Bu bağlamda, beceri eğitiminin gelişimine dayanan ve daha çok uygulamalı bir alan olması sebebiyle müzik eğitimi alanında öğrenme stratejilerinin iyi seçilmesi çok önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının kullandıkları müziği öğrenme stratejilerinin algılama, gerçekleştirme, yansıtma boyutlarını hangi düzeyde kullandıklarını ve bu stratejilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, lise türü ve okuduğu üniversite değişkenleri açısından farklılık gösterme durumunu belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerini genel kullanma durumları nasıldır?
2. Müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri sınıflarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri mezun olduğu lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri eğitim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2.YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının kullandıkları müziği öğrenme stratejilerini algılama, gerçekleştirme, yansıtma boyutlarında hangi düzeyde kullandıklarını ve bu stratejilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, lise türü ve okuduğu üniversite değişkenleri açısından farklılık gösterme durumunun nasıl olduğunu belirlemek amacıyla betimsel

yöntem kullanılarak yapılmış bir araştırmadır. Betimsel tarama yöntemi; “olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeyi, açıklamayı hedefleyen çalışmalardır” (Karasar, 2005: 77). “Betimleme araştırmaları mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır” (Kaptan, 1995: 59).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye’deki üniversitelerde öğrenim gören 1. ve 4. sınıf tüm müzik öğretmeni adaylarını oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini olarak, Türkiye’nin her bölgesinden bir tane olmak üzere toplam 7 tane müzik eğitimi anabilim dalı seçilmiştir. Bu müzik eğitimi anabilim dallarında, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında eğitimine devam eden 1. ve 4. sınıf toplam 360 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Farklı üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının demografik bilgileri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kız	211	58,6
	Erkek	149	41,4
Sınıf	1.Sınıf	186	51,7
	4.Sınıf	174	48,3
Lise Türü	Genel lise	88	24,4
	Güzel sanatlar lisesi	272	75,6
Üniversite	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	51	14,2
	İnönü Üniversitesi	51	14,2
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	45	12,5
	Harran Üniversitesi	55	15,3
	Cumhuriyet Üniversitesi	57	15,8
	Uludağ Üniversitesi	54	15,0
	Dokuz Eylül Üniversitesi	47	13,1

Tablo 1’e göre, araştırmaya katılanların %58,6’sı kız (N=211) ve %41,4’ü erkek (N=149), %51,7’si 1.sınıf öğrenci (N=186), %48,3’ü ise 4.sınıf öğrenci (N=174), %75,6’sı güzel sanatlar lisesi mezunu (N=272) ve %24,4’ü genel lise mezunudur (N=88).

Araştırmaya katılan öğrencilerinin öğrenim gördüğü üniversite dağılımları incelendiğinde, %15,8’i Cumhuriyet Üniversitesi, %15,3’ü Harran Üniversitesi, %15,0’ı Uludağ Üniversitesi, %14,2’i Mehmet Akif Ersoy ve İnönü Üniversitesi, %13,1’i Dokuz Eylül Üniversitesi ve %12,5’i ise Ondokuz Mayıs Üniversitesi olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve Kocabaş (2003) tarafından geliştirilmiş olan “Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği” kullanılmıştır.

2.3.1. Müzik Öğrenme Stratejileri Ölçeği

Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak Kocabaş (2003), tarafından geliştirilmiş olan “Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği” ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği, 3’lü Likert tipi ve 35 maddeden oluşmaktadır.

Araştırmada kullanılan veri toplama ölçeği Uçan (1997) tarafından sınıflandırılan müziksel davranış alanlarına göre boyutlandırılmıştır. Söz konusu ölçek 3 alt boyuttan oluşmaktadır bunlar; algılama, gerçekleştirme ve yansıtma. Araştırmada bağımlı değişkenler; “Algılama”, “Gerçekleştirme” ve “Yansıtma” değişkenleridir. Katılımcıların, her maddenin karşısında bulunan “Hayır”, “Kısmen” ve “Evet” seçeneklerinden birini işaretlenmesi

istenmiştir. Ölçekteki olumlu maddelerin hesaplarırken Hayır=1, Kısmen=2 ve Evet =3 şeklinde puanlanma ve ölçekteki olumsuz maddelerin hesaplarırken hayır=3, Kısmen=2 ve Evet =1 şeklinde puanlanma yapılmıştır. Algılama boyutunda alınabilecek en düşük puan 5, en yüksek puan ise 15'dir. Gerçekleştirme boyutunda alınabilecek en düşük puan 17, en yüksek puan ise 85'dir. Yansıtma boyutunda alınabilecek en düşük puan 13, en yüksek puan ise 65'dir. Genel stratejiden alınabilecek en düşük puan 35, en yüksek puan ise 105'dir.

2.3.2. Müzik Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Güvenirlik Analizi

Araştırmada uygulanan ölçeklerin güvenirlik düzeyini belirlemek için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Uygulanan güvenirlik analizi sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Ölçeğin Güvenirlik Katsayıları

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Cronbach Alfa Katsayısı
Algılama	5	0,614
Gerçekleştirme	17	0,628
Yansıtma	13	0,687
Genel Strateji	35	0,791

Müziği öğrenirken kullanılan strateji ölçeğinin güvenirlik analizinde Cronbach Alpha değeri 0,791 algılama boyutu güvenirlik analizi Cronbach Alpha değeri 0,614 gerçekleştirme boyutu güvenirlik analizi Cronbach Alpha değeri 0,628 yansıtma boyutu güvenirlik analizi Cronbach Alpha değeri 0,687 olduğu bulunmuştur.

“Alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme kriterleri incelendiğinde;

$0.00 \leq \alpha \leq 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha \leq 0.60$ ise ölçek düşük güvenirlindedir.

$0.60 \leq \alpha \leq 0.80$ ise oldukça güvenilirdir

$0.80 \leq \alpha \leq 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir” (Özdamar, 2004:522).

Bu, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

2.4.Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerinde devam ettikleri lise türü, sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi, müzik bölümünde farklı üniversitelerde okuyan öğrenciler arasında farklılık olup olmadığının tespit etmek için ANOVA testi uygulanmıştır. Tüm istatistiksel için iki yönlü anlamlılık değeri olarak $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

3.BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, araştırmayla ilgili alt problemler doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumlarına yer verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerini alt boyutlarıyla birlikte genel kullanma durumlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Müziği Öğrenirken Kullandıkları Stratejilere Göre Aldıkları Toplam Puan ve Betimsel İstatistik Sonuçları

Alt Boyutlar	N	Min.	Max.	\bar{x}	Ss
Genel Puan	360	27,00	68,00	50,6583	8,33207
Algılama	360	1,00	10,00	7,3028	2,13343
Gerçekleştirme	360	11,00	34,00	24,3194	4,36760
Yansıtma	360	9,00	26,00	19,0250	4,02111

Tablo 3’de aldıkları puanlara göre; genel puan minimum 27,00 maksimum puan 68,00 ve aritmetik ortalaması $50,66 \pm 8,33$ ’dir. Verilerden anlaşıldığı gibi dağılımın düşük seviyede olduğu görülmektedir. Öğrencilerin müzik öğrenme stratejilerini kısmen kullandığı söylenebilir.

Öğrencilerin ölçeğin “algılama” alt boyutuna yönelik toplam puanlarının ($\bar{x}=7,3028$) olduğu gözlenmektedir. Elde edilen bu değer dikkate alındığında, öğrencilerin ölçeğin “algılama” alt boyutuna ilişkin puanlarının kısmen düşük olduğu, dolayısıyla öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerini yeterince kullanmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin ölçeğin “gerçekleştirme” alt boyutuna yönelik toplam puanlarının ($\bar{x}=24,3194$) olduğu gözlenmektedir. Elde edilen bu değer dikkate alındığında, öğrencilerin ölçeğin “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin puanlarının oldukça düşük olduğu, dolayısıyla öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerini neredeyse hiç kullanmadıkları söylenebilir.

Öğrencilerin ölçeğin “yansıtma” alt boyutuna yönelik toplam puanlarının ($\bar{x}=19,0250$) olduğu gözlenmektedir. Elde edilen bu değer dikkate alındığında, öğrencilerin ölçeğin “yansıtma” alt boyutuna ilişkin puanlarının oldukça düşük olduğu, dolayısıyla öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerini yeterince kullanmadığı söylenebilir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin “cinsiyet” değişkenine göre müziği öğrenme stratejileri ölçeği alt boyutlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Puanların Cinsiyetlerine Göre İlişkiz t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	T	P
Algılama	Kız	211	12,39	2,25	0,132	0,895
	Erkek	149	12,36	2,17		
Gerçekleştirme	Kız	211	41,70	4,11	1,983	0,051
	Erkek	149	40,78	4,67		
Yansıtma	Kız	211	32,41	3,80	2,159	0,032*
	Erkek	149	31,48	4,27		
Genel toplam	Kız	211	86,36	8,09	1,688	0,092
	Erkek	149	84,85	8,71		

* $p < 0,05$

Tablo 4 incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziği öğrenme stratejileri “algılama” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($t=0,132; p > 0,05$). Öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziği öğrenme stratejileri “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($t=1,983; p > 0,05$). Öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziği öğrenme stratejileri “yansıtma” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında ise anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($t=2,159; p < 0,05$). Müziği öğrenme stratejileri “yansıtma” alt boyutunda kızların aritmetik ortalamasının ($\bar{x}=32,41$), erkeklerin aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=31,48$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu sonuç, kız öğrencilerin yansıtma alt boyutuna ilişkin müziği anlatma, görüş belirtme, eleştirme, sorgulama, değerlendirmeye vb. ilişkili müziği öğrenme stratejilerini, erkek öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziği öğrenme stratejileri toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($t=1,688;p>0,05$).

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerinin “sınıf düzeyleri” değişkenine göre müziği öğrenme stratejileri ölçeği alt boyutlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Puanların Sınıf Düzeylerine Göre İlişkisiz t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	N	\bar{x}	Ss	T	P
Algılama	1.Sınıf	186	12,33	2,01	-0,409	0,683
	4.Sınıf	174	12,43	2,42		
Gerçekleştirme	1.Sınıf	186	40,83	4,44	-2,220	0,027*
	4.Sınıf	174	41,84	4,24		
Yansıtma	1.Sınıf	186	31,88	4,00	-0,698	0,485
	4.Sınıf	174	32,18	4,04		
Genel toplam	1.Sınıf	186	85,18	8,27	-1,295	0,196
	4.Sınıf	174	86,32	8,47		

* $p<0,05$

Tablo 5 incelendiğinde; öğrencilerin sınıf düzeylerine göre müziği öğrenme stratejileri “algılama” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($t=-0,409;p>0,05$). Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre müziği öğrenme stratejileri “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında ise anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t=-2,220;p<0,05$). Müziği öğrenme stratejileri “gerçekleştirme” alt boyutunda, 4.sınıf öğrencilerin aritmetik ortalamasının ($\bar{x}=41,84$), 1.sınıf öğrencilerin aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=40,83$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu sonuç, 4.sınıf öğrencilerin “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin çalma, söyleme yönetme ve yorumlamayla ilişkili müziği öğrenme stratejilerini, 1.sınıf öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre müziği öğrenme stratejileri “yansıtma” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=-0,698;p>0,05$). Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre müziği öğrenme stratejileri toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($t=-1,295;p>0,05$).

3.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerinin “mezun olunan lise türü” değişkenine göre müziği öğrenme stratejileri ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin Müziği Öğrenme Stratejileri Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Puanların Mezun Oldukları Lise Türüne Göre İlişkiz t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Lise	N	\bar{x}	Ss	T	P
Algılama	Genel Lise	88	12,58	1,99	0,972	0,332
	Güzel Sanatlar Lisesi	272	12,31	2,28		
Gerçekleştirme	Genel Lise	88	42,59	4,06	3,181	0,002*
	Güzel Sanatlar Lisesi	272	40,91	4,39		
Yansıtma	Genel Lise	88	33,08	3,90	2,858	0,005*
	Güzel Sanatlar Lisesi	272	31,68	4,01		
Genel strateji	Genel Lise	88	88,26	7,74	3,300	0,001*
	Güzel Sanatlar Lisesi	272	84,92	8,42		

*p<0,01

Tablo 6 incelendiğinde; mezun olunan lise türüne göre müziği öğrenme stratejileri “algılama” alt boyutuna ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($t=0,972; p>0,05$). Müziği öğrenme stratejileri “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t=3,181; p<0,01$). Katılımcıların mezun oldukları lise türüne göre müziği öğrenme stratejileri “gerçekleştirme” alt boyutunda düz lise öğrencilerinin aritmetik ortalamasının ($\bar{x}=42,59$), Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin ortalamasından ($\bar{x}=40,91$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu sonuç, genel lise mezunu olan öğrencilerin “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin çalma ve söyleme, yönetme ve yorumlamayla ilişkili müziği öğrenme stratejilerini güzel sanatlar lisesi mezunu olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir. Mezun olunan lise türüne göre müziği öğrenme stratejileri “yansıtma” alt boyutuna ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. ($t=2,858; p<0,01$). Müziği öğrenme stratejileri “yansıtma” alt boyutunda düz lise mezunlarının aritmetik ortalaması ($\bar{x}=33,08$) Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=31,68$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç, düz lise mezunu olan öğrencilerin “yansıtma” alt boyutuna ilişkin yansıtma, müzik hakkında konuşma, görüş bildirme, eleştirme, değerlendirme, önerme ve karar vermeyle ilişkili müziği öğrenme stratejilerini güzel sanatlar lisesi mezunu olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir. Mezun olunan lise türüne göre müziği öğrenme stratejilerinin genel stratejilerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t=3,300; p<0,01$). Müziği öğrenme stratejilerinde, genel lise mezunlarının aritmetik ortalaması ($\bar{x}=88,26$) Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=84,92$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç, genel lise mezunu öğrencilerin, GSL öğrencilerine göre müziği öğrenme stratejilerini kullanabilme nedenlerinin onların öğrenmeye istekliliği ve kendilerini geliştirme çabaları olduğu söylenebilir.

3.5.Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerinin müziği öğrenme stratejileri ölçeğinden aldıkları toplam puanın “okudukları üniversite” değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığına ilişkin analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin Okuduğu Üniversiteye Göre Müziği Öğrenme Strateji Ölçeğine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Üniversite	N	\bar{x}	Ss	F	P	LSD
a) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	51	84,40	8,22	7,412	0,000*	
b) İnönü Üniversitesi	51	85,99	7,47			
c) Ondokuz Mayıs Üniversitesi	45	90,58	7,80			c>a,b,d,e,f,g
d) Harran Üniversitesi	55	87,06	9,04			e<a,b,d,f,g
e) Cumhuriyet Üniversitesi	57	80,72	7,96			
f) Uludağ Üniversitesi	54	87,22	7,26			
g) Dokuz Eylül Üniversitesi	47	85,07	7,73			

*p<0,01

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerinin okuduğu üniversiteye göre müziği öğrenme stratejileri ölçeğine ilişkin ANOVA testi sonucunda üniversiteler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır (F=7,412;p<0,01). ANOVA testi sonucunda üniversitelere göre müziği öğrenirken kullanılan strateji yöntemi arasında istatistiksel farkın hangi üniversiteler arasında olduğunu saptamak için LSD testi uygulanmıştır. LSD testinin sonucunda müziği öğrenirken kullanılan strateji yöntemine ilişkin Ondokuz Mayıs Üniversitesinde okuyan öğrencilerin aritmetik ortalamasının (\bar{x} =90,58) diğer üniversitelerde okuyan öğrencilerinin aritmetik ortalamalarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Cumhuriyet Üniversitesinde okuyan öğrencilerin aritmetik ortalamasının ise (\bar{x} =80,72) ile diğer üniversitelerde okuyan öğrencilerinin aritmetik ortalamalarından daha düşük olduğu saptanmıştır.

Başka bir ifadeyle Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrencilerinin diğer üniversitelerdeki öğrencilerden; söyleme, çalma, yorumlama, yönetme, dinleme, algılama, özümseme, dışa vurma, görüş bildirme, inceleme, eleştirme, değerlendirme, karar verme ve önerme gibi müzik öğrenme stratejilerini daha fazla kullandıkları söylenebilir. Harran Üniversitesinde okuyan öğrencilerin bu belirtilen müzik öğrenme stratejilerini ortalama bir seviyede kullandıkları fakat diğer üniversite öğrencilerinden daha az kullandıkları söylenebilir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının kullandıkları müziği öğrenme stratejilerini algılama, gerçekleştirme, yansıma boyutlarında hangi düzeyde kullandıklarını ve bu stratejilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, lise türü ve okuduğu üniversite değişkenleri açısından farklılık gösterme durumunu belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçlar çerçevesinde araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sınıf, mezun oldukları lise türü, okuduğu üniversitelerle ilgili istatistiksel dağılımları tespit edilmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin;

Araştırmaya katılan öğrencilerin genel müziği öğrenme stratejilerini kullanma durumlarının düşük seviyede olduğu görülmektedir.

Dikbaş (2008), öğrenme stratejilerinin ders işlenişinde kullanımını incelediği çalışmasında öğrencilerinin öğrenme stratejileri öntest ve sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu saptamıştır. Öğrenme stratejileri öğretiminden önce, birinci deney grubundaki öğrencilerin öğrenme stratejilerini “ara sıra” düzeyinde kullanırken, öğrenme stratejileri öğretiminden ve ders işlenişinde kullanımından sonra “her zaman” düzeyine yükselttiği ortaya çıkmıştır.

Yapılan araştırmada müzik öğretmeni adaylarının müziği öğrenme stratejilerini yetersiz kullanmalarının nedeninin, 1. sınıf öğrencilerin henüz okula adapte olamamasından, ders öğretim görevlilerinin müziği öğrenmek için kullanılması gereken stratejik yöntemleri derslerinde yoğunluk vermemesinden dolayı kaynaklanabileceği söylenebilir. Genel itibariyle öğrencilerin stratejileri kullanmama sebebinin, herhangi bir stratejiye yönelik

kullanım ihtiyacı ve alışkanlığı geliştirmedikleri için olabilir. GSL ve diğer liselerden mezun olan öğrencilere göre, genel lise mezunu öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerini daha etkili kullanıyor olmaları, bu öğrencilerin lise dönemi derslerinde öğrenme stratejilerini daha etkili kullanmayı öğrenmeleri ve bu alışkanlıkları da üniversite eğitimlerine aktarmalarından dolayı olabilir. Dikbaş da (2008) çalışmasında genel lise mezunu öğrencilerin akademik derslerdeki başarılarının ve çalışma tempolarının daha iyi seviyede olduğunu tespit edilmiştir.

İkinci alt probleme ilişkin;

Araştırmaya katılan öğrencilerin müziği öğrenme stratejileri ölçeğinde “algılama ve “gerçekleştirme” alt boyutuna ilişkin anlamlı bir farklılık tespit edilmemiş olup öğrencilerin cinsiyetine göre “yansıtma” alt boyutundaki müziği öğrenme stratejilerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin “yansıtma” alt boyutundaki müziği öğrenme stratejilerinin, erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde kullandıkları tespit edilmiştir.

Bu durum müziği öğrenme stratejileri ölçeğinin “yansıtma” alt boyutunda ki maddelere göre kız öğrencilerin müziği anlamada, müzik hakkında görüş bildirmede, incelemede, eleştirmede, karar vermede ve değerlendirmede erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları söylenebilir.

Kılınçer de (2013), piyano dersinde kullanılan öğrenme stratejilerini incelediği çalışmasında öğrencilerin “dikkat” “yineleme” ve “anlamayı izleme” stratejilerini kullanma düzeylerinin, cinsiyetlerine göre farklılık gösterdiğini saptamış. Kız öğrencilerin “dikkat”, “yineleme” ve “anlamayı izleme” stratejilerinin, erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde kullandıklarını belirlemiştir.

İncelenen bazı araştırmaların sonuçları ise bu çalışmanın bulgusuyla çarpıklık göstermektedir. Örneğin, Kocabaş ve Sever’in (2012), çalışmasında, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre müziği öğrenme stratejilerini daha çok kullandıkları tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonucuna benzer bir başka bulguda da Yokuş’un (2010), piyano repertuarının öğrenilmesine yönelik çalışmasında görülmektedir. Bu çalışmada öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerinin cinsiyetlere göre “dikkat” stratejilerinde kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Gündoğmuş (2013), çalışmasında kız öğretmen adaylarının ayrıntılandırma öğrenme stratejisini erkek öğretmen adaylarına göre daha sıklıkla kullandıklarını saptamıştır. Karakış, Gürcan ve Demirtaş (2009) ise eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin anlamlandırma stratejilerinde, kız öğrencilerin lehine bir farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Tartışılan çalışmaların bulgularına göre; öğrenme stratejilerinin kullanılma düzeyleri ve cinsiyet arasında genellikle kız öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu durumda, tartışılan çalışmaların sonuçlarının, bu çalışmanın sonuçlarıyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Üçüncü alt probleme ilişkin;

Araştırmaya katılan öğrencilerin müziği öğrenme stratejileri ölçeğinde “algılama” alt boyutunda sınıflarına göre anlamlı farklılık tespit edilmemiş, diğer taraftan 4.sınıf öğrencilerin, “gerçekleştirme” alt boyutundaki müziği öğrenme stratejilerinin 1.sınıf öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Müziksel öğrenmelerini gerçekleştiren iki farklı sınıftaki öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerindeki “gerçekleştirme” alt boyutuna göre 4.sınıf öğrencilerinin söyleme, çalma, seslendirme/yorumlama ve yönetmede 1.sınıf öğrencilerine göre daha başarılı oldukları söylenebilir.

Hamurcu (2002), okul öncesi öğretmenlerle yaptığı çalışmasında sınıf düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna göre dikkat ve tekrar stratejilerinde, 1.sınıf1arla 2.sınıflar arasında ikinci grup lehine; Zihne Yerleştirme Stratejilerinde ise 3 ve 1.sınıf1arda 2.sınıflar arasında ikinci grup lehine farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre 2.sınıf öğrencilerin her üç alt boyutta ait öğrenme stratejilerini 1.sınıflardan daha fazla kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin müziği öğrenme stratejileri ölçeğinde “yansıtma” boyutunda sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Yokuş (2010), çalışmasında öğrenme stratejilerinin kullanım düzeylerinin sınıf düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmadığını tespit etmiştir. Kocaarslan ise (2016), müzik eğitiminde bilinçli farkındalık, öğrenme stratejileri ve öğrenme stillerini incelediği çalışmasında öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfın, bilinçli farkındalık düzeylerinde, açık bilişsel süreçleri kullanma/yürütme düzeylerinde ve öğrenme stillerinden devinimsel, işitsel ve görsel stillerini kullanma düzeylerinde anlamlı farklılaşmaya neden olduğu belirlemiştir. Öğrencilerin, bilinçli farkındalık düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıfa bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığını, buna göre yaşları daha büyük olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin daha yüksek düzeyde bilinçli farkındalığa sahip olduklarını tespit etmiştir.

Dördüncü alt probleme ilişkin;

Araştırmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre “algılanma” alt boyutunda bulunan müziği öğrenme stratejilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Müziği öğrenme stratejileri mezun oldukları lise türüne göre “gerçekleştirme” ve “yansıma” alt boyutuna ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin mezun oldukları lise türüne göre genel lise öğrencilerinin güzel sanatlar lisesi öğrencilerine göre müziği öğrenme stratejileri “gerçekleştirme” ve “yansıma” alt boyutunu daha fazla kullandıkları tespit edilmiştir.

Tespit edilen bu sonuçlara göre; genel lise mezunu öğrencilerin güzel sanatlar lisesi mezunu olan öğrencilere göre, müziği öğrenme stratejilerinde bireysel çalışma durumlarının daha yüksek olduğu, müziği anlama ve müzik hakkında yorum yapabilmeye, müzikle ilgili konuşma ve karar vermede daha etkin oldukları söylenebilir.

Kılınçer (2013) ise piyano dersinde kullanılan öğrenme stratejilerini incelediği çalışmasından ise farklı bir sonuç elde etmiştir. Öğrencilerin “Dikkat” stratejileri için ortalama değerler incelendiğinde GSSL öğrencilerinin stratejilerini kullanma düzeylerinin Anadolu lisesi öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Beşinci alt probleme ilişkin;

Araştırmaya katılan öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerinde okudukları üniversitelere göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ondokuz Mayıs Üniversitesinde okuyan öğrencilerin, araştırmaya katılan diğer üniversitelerdeki öğrencilere göre müziği öğrenme stratejilerini kullanma düzeyi daha yüksektir. Bu durum Ondokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin söyleme, çalma seslendirmede müziği öğrenme stratejilerini daha iyi kullandıklarını ayrıca müziği öğrenirken kendilerini kontrol ettikleri, müzik hakkında daha iyi yorum yapabildikleri söylenebilir. Müzik öğrenme stratejileri ölçeğinden en düşük puan alan Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin müziği anlama ve yorumlama, dışavurum, eleştirme gibi konularda müziği öğrenme stratejilerini daha pasif kullandıkları söylenebilir.

Araştırmanın sonucuna benzer olarak Kılınçer (2013), piyano dersinde kullanılan öğrenme stratejilerini incelediği çalışmasında öğrencilerin öğrenme stratejilerinden “duyuşsal” stratejileri kullanma düzeyleri üniversitelere göre farklılık gösterdiğini tespit etmiş, buna göre; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesindeki öğrencilerin “duyuşsal” stratejileri kullanma düzeylerinin Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesindeki öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır.

Bu sonuçlar üniversitelerdeki müziği öğretme- öğrenme yaklaşımlarında bir takım farklılıklar bulunduğunu bu farklılıkların anabilim dallarındaki öğretim elemanlarının öğrencilerine müziği öğrenme stratejilerine ilişkili yeterince model sunmayışlarından dolayı olduğu ya da kişiden kişiye değiştiği söylenebilir.

4.1.Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şunlardır:

☐ Müzik eğitiminin farklı davranış alanlarını kapsayan öğrenme stratejileri üzerinde deneysel çalışmalar yapılarak bu alanlardan yeni öğrenme stratejileri belirlenebilir.

☒ Eğitimcilerle müzik alan derslerinde çalışma ve öğrenme stratejilerinin kullanımına dönük uygulamalar yaptırılmaları önerilebilir. Bu uygulamalar aracılığıyla öğrencilere çalışma ve öğrenme stratejilerinin kullanımıyla ilgili farkındalık kazandırılabilir.

☒ Öğrencilerin müzik öğrenme-öğretme stratejilerini kullanma düzeylerinin artırılması için, bütün ders öğretim elemanları tarafından dersle ilgili öğrenme stratejilerinin nasıl kullanılacağına yönelik yaklaşımlar öğrencilere anlatılmalı ve öğrencilerin uzmanlık seviyelerine bağlı olan strateji çeşitliliği ortaya çıkarılmalıdır.

☒ Müziği öğrenme stratejileri, müzik eğitiminin ilk basamaklarından başlayarak öğrencilere anlatılmalı ve öğretilmelidir. Böylece, öğrenme stratejilerini düzenleyerek ve planlayarak çalışma yapan öğrencilerin kişisel hedeflerine daha kısa zamanda ulaşmaları sağlanmalıdır.

☒ Araştırmada öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerinde üniversitelere göre farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Üniversitelerdeki öğretim- öğrenme ortamlarında gerekli düzenlemelerin yapılmasıyla, öğrencilerin müziği öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri arasındaki farklılıklar giderilebilir.

☒ *Müzisyenlerin performans hazırlıkları için benimsedikleri stratejiler ile üst bilişsel stratejiler üzerine odaklanılan çalışmalar yapılabilir.*

☒ Sınıf ortamında çalgı öğretiminde çalışma stratejilerini ele alan araştırmalar - farklı çalgılar üzerine- yapılarak, ölçek geliştirme çalışmalarına ağırlık verilebilir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. (2018). "Müzik Eğitiminde Öğrenme Stratejileri Üzerine Yapılan Ulusal Literatürdeki Çalışmaların İncelenmesi", *Researcher: SocialScienceStudies*, 6(4), 395-406.
- Arends, R. L. (1997). *Classroom Instruction and Management*, The McGraw-Hill, Washington.
- Ataseven, N. (2014). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Aydın, C. H. (2000). "Öğrenme ve Öğretme Kuramlarının Eğitim İletişimine Katkısı", *Kurgu Dergisi*, 5, 183-197.
- Dikbaş, Y. (2008). *Öğrenme Stratejilerinin Öğretiminin Ve Ders İşlenişinde Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına, Tutumlarına ve Kalıcılığa Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Dilci, T. (2014). *Öğrenme Psikolojisi*, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul.
- Driscoll, P. M. (2012). *Öğretim süreçleri ve öğrenme psikolojisi*. (Çev. Ö. F. Tutkun, S. Okay, E. Şahin). Anı Yayıncılık, Ankara.
- Ertem, Ş. (2003). *Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Temel Piyano Eğitiminde Öğrenme Stratejilerinin Kullanılma Durumları Ve Örgütlenme Stratejisinin Etkililik Düzeyi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gündoğmuş, N. (2013). *Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgileri İle Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Konya.
- Hamurcu, H. (2002). "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Öğrenme Stratejileri", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23,123-134.
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*, Bilim Yayınevi, Ankara.
- Karakış, Ö., Gürcan, Z., ve Demirtaş, Z. (2009). "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeyleri", XVIII. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildirisi* (425-435), İzmir.
- Karasar, N. (2005). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kılınçer, Ö. (2013). *Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.
- Kocaarslan, B. (2016). *Profesyonel Müzik Eğitiminde Bilinçli Farkındalık, Öğrenme Stratejileri ve Öğrenme Stilleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kocabaş, A. ve Sever, Z. (2012). "The Analysis of The Learning Strategies Utilized by Students in Music Class in Terms of Some Psychosocial Variables", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(4), 9-23.
- Kocabaş, A. (2003). "Erken Çocukluk Dönemi Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Müziği Öğrenme Stratejileri ve Çoklu Zekâ Alanlarının Karşılaştırılması", *Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı Bildiri Kitabı 3*, (30-45), Kuşadası.
- Özdamar, K. (2004). *Paket Program İle İstatistiksel Veri Analizi*, Kaan Kitapevi, Eskişehir.
- Türer, A. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*, Dilek Matbaası, Sivas.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar - İlkeler – Yaklaşımlar*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Yokuş, H. (2010). "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Repertuarının Öğrenilmesine Yönelik Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi", *International Conference on New Horizons in Education* (619-625), Cyprus.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler (The authors of this article confirm that their work complies with the principles of research and publication ethics).
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir (This article was screened for potential plagiarism using a plagiarism screening program).